

Maria Stankowa

Komisja Królewska w Lublinie w 1637 roku

Rocznik Lubelski 4, 253-268

1961

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

M A T E R I A Ł Y

MARIA STANKOWA

KOMISJA KRÓLEWSKA W LUBLINIE W 1637 ROKU

W Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Lublinie znajduje się poszyt zawierający materiały dotyczące działalności komisji powołanej w 1637 roku przez Władysława IV do rozstrzygnięcia sporu między radą, a pospółstwem miasta Lublina. Na materiały te złożyły się współczesne kopie mandatów królewskich i protokoły posiedzeń komisji zebrane w chronologicznym porządku. Poszyt liczy 12 kart, jest częścią większej całości, o czym świadczą pofoliowane jego kartki (35—44). Mógł być wraz z materiałami poprzednich komisji podany do oblaty do ksiąg Trybunału Koronnego lub do ksiąg grodzkich lubelskich i wraz z dissolutami trybunalskimi i grodzkimi przewieziony z Lublina do Wilna¹. O bytności poszytu w Wilnie świadczą ślady po przesnurowaniu dokonanych tam przez rosyjskich archiwistów.

Materiały te są obecnie dla nas cennym przyczynkiem nie tylko do dziejów Lublina, lecz wogóle do dziejów mieszczaństwa, a zwłaszcza do dziejów klasy posiadającej w mieście, bowiem, jakkolwiek znane są fakty powoływania od 1522 roku komisji do rozstrzygania sporu i znane są dekrety przez nie wydawane, to jednak warunki, w jakich komisje pracowały i to już wówczas, gdy stanęły po stronie pospółstwa, były nieznanne. Materiały, o których mowa, warunki te ukazują, a jednocześnie charakteryzują działalność i stanowisko rady miejskiej.

Spór między radą, a pospółstwem istniał w Lublinie od momentu nadania temu miastu ustroju opartego o prawo magdeburskie, tj. 1317 roku, odkąd obok wójta dziedzicznego wykształcała się rada miejska. Początki jej w Lublinie są nieznanne, pierwsza jednak wzmianka o niej pochodzi z XIV wieku, co dowodzi, że kształtowała się jako władza miejska niemal równolegle z władzą wójta dziedzicznego².

Daty: 1504 — wykup wójtostwa przez miasto, 1508 — przywilej na wybór ławników przez rajców, 1591 — przywilej na dożywotność rajców, to kamienie węgielne, na których oparła się i wzrosła potęga rady. Z pośród rajców i ich młodego narybku — ławników, wytworzył się osobny stan miejski, patycjat³, którego uprzywilejowanym zajęciem był handel, a uprawnienia rady dawały w ręce całą gospodarkę finansową miasta. Zważywszy, że Lublin w XVI i na

---

¹ Tadeusz Mencil — *Archiwum Akt Dawnych w Lublinie (1827—1887)*, Rocznik Lubelski, t. I, Lublin 1958.

² WAP Lublin, Adv. Lub. 3, t. 1 Oblata w 1528 r. akta wydanego przez radę w 1396 roku.

³ Jan Riabinin — *Rada Miejska Lubelska w XVII wieku*, Lublin 1931.

pocz. XVII wieku należał do najznakomitszych miast w Rzeczypospolitej, możemy pojąć, jak wielkie korzyści płynęły z tego atrybutu⁴.

Rada zarządzała nieruchomościami miasta (wsie: Konopnica ok. 50 łąnów, czyli ok. 1500 mórg, Bronowice 6 łąnów(180 mórg), Ponigwoda ok. 250 mórg), przedsiębiorstwami miejskimi (woskobojnia, blech, postrzygalnia, szlifiernia, skład żelaza i smoły, łaźnia, wodociągi), oraz dochodami płynącymi z czynszów i innych opłat na rzecz miasta.

Ponieważ rajcy za swe czynności nie pobierali opłat stałych, zdobywali sobie dochody z dzierżaw nieruchomości i prowentów miejskich. Z gospodarki tej przez długie lata rada nie zdawała przed nikim rachunków.

Pospółstwo, którego rozwój ilościowy i jakościowy szedł w parze z ekonomicznym rozwojem Lublina, a które stanowiło siłę produkcyjną miasta, świadome było swego stanowiska jako współgospodarza miasta po zlikwidowaniu dziedzicznego wójtostwa. Tymczasem rada, licząc na względy i poparcie panujących, zagarnęła całość spraw miejskich, zostawiając pospółstwu tylko nikły udział w elekcji rajców i uchwalaniu laudów miejskich.

Walka była nieunikniona, tymbardziej, że wystąpiła wówczas jako niemal powszechny objaw we wszystkich większych miastach — w Krakowie, Toruniu, Lwowie, Gdańsku i w Warszawie gdzie pospółstwo na początku XVI wieku rozpoczęło walkę przeciwko oligarchicznym rządóm rajców⁵.

W Lublinie pierwsze wystąpienia przeciwko radzie miało miejsce w 1522 roku. Bezpośrednia jego przyczyna i przebieg walki jest nieznan, a o jej zakończeniu i dezyderatach pospółstwa informuje dekret komisji królewskiej powołanej do rozpatrzenia sporu⁶. Z jego treści wynika, że komisja stanęła po stronie rady, odnosząc się do pospółstwa jako do czynnika buntowniczego przeciwko legalnej władzy. Możliwe, że na zajęcie takiego stanowiska wpłynęła analogiczna sytuacja w innych miastach i obawa przed rozszerzeniem się walk wewnętrznych, dość, że dezyderaty pospółstwa zostały tylko częściowo uwzględnione.

Nic zatem dziwnego, że walka toczyła się dalej przez cały wiek XVI—XVII. W ciągu tego czasu wielokrotnie ingerowały komisje królewskie, których decyzje stopniowo przechylały się na strony pospółstwa.

Główną tego przyczyną było ujawnianie coraz to nowych nadużyć finansowych dokonywanych przez radę, a zakres skarg pospółstwa do króla rozszerzał się coraz bardziej. Walka jednak była dość trudna do rozstrzygnięcia wobec przychylności, jaką królowie otaczali radę i wobec potęgi finansowej do jakiej doszedł dość ciasny krąg ludzi, z których się rada rekrutowała. Ich opór wobec dekretów komisji królewskich wydawanych już w XVII wieku, począwszy od 1614 roku, buta, z jaką się wobec komisarzy odnosili, świadczy dobitnie o stanowisku zajmowanym przez radę miasta Lublina nie tylko w mieście, lecz i na szerszym forum. Złamała ją dopiero wojna polsko-kozacka i związane z nią zachwianie się potęgi finansowej, epilogiem czego stanie się ugoda rady z pospółstwem zawarta w 1651 roku⁷. Na jej podstawie rada straciła swoje prero-

⁴ Władysław Adamczyk — *Gospodarka finansowa Lublina w latach 1565—1580*, Lublin 1939.

⁵ Jan Ptaśnik — *Spór między radą, a pospółstwem w XVI w. Walki o demokrację Lwowa od XVI do XVIII w.*, Kw. Hist. Roczn. XXXIX, Lwów 1925.

⁶ WAP Lublin varia lub. Lib rziv. 242, k. 14; Z. Froelichowa, *Z dziejów organizacji władz miejskich m. Lublina do końca XVII w.* Lublin 1929.

⁷ Leon Białkowski — *Wilkieże XV—XVIII w. Materiały do dziejów Lublina*, Lublin 1928.

gatywy, stała się wykonawcą woli pospólstwa, do którego z kolei przeszła kontrola nad wszystkimi prowentami miasta.

Nim jednak do tego doszło, komisarze stracili nie mało czasu i ponieśli nie mało trudu, by do takiej ugody doprowadzić. Obrazem ich wysiłków są podane poniżej materiały prac komisji w 1637 roku.

Actum in praetorio civitatis Lublinensis
(23 111) a. 1637.

Coram M. Zbigneo in Dambrowica Firley, capitaneo, atque g.g. Remigiano Kielczowski, thesaurario, Jacobo Poniatowski, vice capitaneo, lublinensibus, Adamo Pszonka de Babin, aulico cubiculi SRM, Daniele Izycki, secretario SRM et Bernardo Sobieski, comissariis a SRM, domino, domino clementissimo ad infrascripta peragenda datis et assignatis, cuius commissionis in praesentia Magistratus utriusque civilis Lublinensis per ministerialem regni generalem, honestum Jacobum Węgorzewski, acclamati, lectae tenor est talis.

Władysław IV — Urodzonym Danielowi Węglińskiemu, podsędkowi, Remigianowi Kielczowskiemu, skarbnikowi, Jakubowi Poniatowskiemu, podstaroścemu, lubelskim, Adamowi Pszonce, dworzaninowi pokojowemu, Danielowi Izyckiemu, sekretarzowi, naszym, Bernatowi Sobieskiemu, wiernie nam miłym, łaskę naszą królewską.

Urodzeni, wiernie nam mili! Doniesiona jest do nas skarga imieniem pospólstwa miasta naszego Lublina, że Magistrat tuteczny miejski Lubelski dekretów i postanowienia komisarzy od ś. p. Króla J M pana ojca naszego w r. p. 1627 na słuchanie liczby tegoż Magistratu z prowentów publicznych miejskich zesłanych, dotąd nie wypełnili liczby nijakiej z tychże prowentów miejskich i z różnych, a częstych na samo pospólstwo wkładanych składek, od czasu skończenia przeszłej komisyy nie czynił, co nie może być tylko przeciwko prawu pospolitemu i z wielkim tamtego pospólstwa miasta naszego Lublina uciążeniem.

Prędko chcąc temu zabieżyć, zsyłamy na to W. W., których wiara i odprawowania rzeczy sposobność jest nam wiadoma i zalecona, abyście W. W. czas sposobny upatrzwszy, do pomienionego miasta naszego Lublina zjachali i tam przy urodzonym Zbigniewie Firleju staroście naszym lubelskim, pomienionego Magistratu i pospólstwa miasta wszystkiego Lublina przed się przywołali i na-przód dekreta przeszłych komisarzy do słusznej egzekucyy nieodwłocznie przywiedli i aby się im we wszystkim dosyć stało, pilnie tego przestrzegali, liczby pomienionego Magistratu, tak z prowentów publicznych miejskich, jako i z częstych składek dawnych i świeżych, także i z donatyw od czasu skończenia przeszłej komisyy pilnie wysłuchali i percepty z prowentów publicznych, jeśli słusznie położone będą i jeśli te percepty z prowentów publicznych i z składek pospólstwa na potrzeby miejskie wydane są, pilnie uważyli i weryfikowali i tego dojrzeli, żeby przez żadnego obywatela miasta tego nijak w prowentach publicznych wina i w składkach wszelakich miejskich ochrona nie działa się. Co wszystko porządnie odprawia, pismem swoim i dekretami oznaczą i przy sobie do należynej przywodą egzekucji, w czym sumienia obowiązujemy. Jeśli by jednak w czym wątpliwość jaka zachodziła, to dla informacyy do nas i sądu naszego odeszłą. Niebytność też jednego, dwóch, albo trzech z W. W. aktowi temu nie ma być przeszkodą. Inaczey W. W. dla łaski naszej i z powinności swych nie uczynicie. Dan w Warszawie dnia 26 miesiąca stycznia roku pańskiego 1637, Wladislaus Rex.

DECRETUM FUNDATAE JURIDICTIONIS

Postmodum cum iidem cives lublinenses coram iisdem commissariis personaliter stantes, literas mandati RSM, tum literas inntescentiae eorundem commissariorum, per ministerialem suprascriptum Jacobum Węgorzowski officiose et legime traditas sibi esse agnovissent et easdem coram dominis commissariis exhibuissent, quarum literarum mandati tenor est talis:

Władysław Czwarty — Sławnym burmistrzowi, rajcom, wójtom, ławnikom i wszystkiemu pospółstwu miasta naszego Lublina, wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Sławni, wiernie nam mili! Naznaczyliśmy pewne komisarze nasze na słuchanie liczby Magistratu z prowentów publicznych miejskich i częstych pospółstwa tamtego składek, także do egzekwowania dekretów komisarzy przeszłych od ś. p. króla J. M., pana ojca naszego tamże zesłanych. Przeto W. W. pilnie rozkazujemy i to po W. W. koniecznie mieć chcemy, abyście, gdy tam pomienieni komisarze nasi do W. W. zjadą przed nimi stawili się w tym wszystkim, co w komisyyej naszej napisano jest, posłuszni byli i temu, co W. W. od komisarzy naszych w tej mierze rozkazano będzie, dosyć czynili dla łaski naszej i powinności swej. Dan w Warszawie dnia 26 stycznia roku pańskiego 1637 Vladislaus Rex.

Literarum autem inntescentiae commissariorum tenor est istius modi: Zbygniew na Dambrowicy Firley, starosta, Daniel Węgliński, podsedek, Remigian Kiełczowski, skarbnik, Jakub Poniatowski, podstarości lubelscy, Adam Pszonka, dworzanin pokojowy, Daniel Iżycki, sekretarz JKM, Bernat Sobieski, od JKM pana naszego miłościwego na odprawowanie rzeczy niżej opisanych, komisarze naznaczeni.

Sławnym burmistrzowi, rajcom, wójtom, ławnikom na ten czas będącym, zmarłym zaś potomkom i wszystkiemu pospółstwu miasta JKM Lublina wiadomo czynimy, iż nam oddana jest komisyya JKM pana naszego miłościwego autentyczna, w której rozkazować i zlecać nam raczy, abyśmy obrawszy sobie czas pewny, do miasta Lublina zjechali i o tym czasie Magistratowi i pospółstwu wszystkiemu miasta Lublina przez pisanie nasze oznajmiwszy, komisyyi pewnych blisko przeszłych dekreta do egzekucyyej przywiedli, z prowentów publicznych i częstych pospółstwa lubelskiego składek, donatyw i inszych prowentów i akcydencji Magistratu wysłuchali, w parządki wszelakie wejrzeli, krzywdy, gravamina pospolitego człowieka, także kupców extranecs wysłuchali. Przychylając się tedy do tej komisyyej JKM, pana naszego miłościwego, która szerzej te wszystkie puncta w sobie opisane ma, naznaczymy czas zaczęcia i odprawowania tej komisyyej w poniedziałek po niedzieli środopostnej blisko przyszłej (23 III). Na który czas abyście się ze wszystkimi rachunkami, probacyjnymi, dokumentami i komisyyami terażniejszą uprzedzającymi, stanęli i we wszystkich obiekcyjach i skargach na justyfikacyye swoje gotwi bez dillacyyej byli, powagą naszą komisarską rozkazujemy. Staniecie tedy osobami swemi i na te rzeczy wszystkie, które wam na terminie blisko przyszłym szerzej wywiedzione deklarowane i zadawane będą, prawnie odpowiadać będziecie. Upewniając was, lubo staniecie, lubo nie, my z powinności naszej, na to co prawo, sprawiedliwość ratio każą, contumacia vestra non obstante odprawować będziecie. Dan w Lublinie w poniedziałek po gromnicach (9 II) roku pańskiego 1637. Zbigneus Firley z Dambrowice, starosta lubelski, mp, Remigian Kiełczowski, skarbnik lubelski, mp, Jakub Poniatowski, podstarości lubelski, Adam Pszonka mp, Daniel Iżycki mp, Bernat Sobieski mp.

Idem domini commissari ante omnia ad fundationem iurisdictionis suae commissarialis processerunt, eandemque ministeriali regni generali, honesto Jacobo Węgorzowski, in praesentia dicti Magistratus utriusque civilis Lublinensis et nonnullorum ex communitate publicari, tam in praetorio, quam in foro lubinensi, demandaverunt. Prout idem ministerialis, tam hic in praetorio, quam in foro rediens eandemque fundationem iurisdictionis debite publicavit, proclamavit et ad noticiam omnium circumstantium deduxit.

A qua fundatione iurisdictionis Magistratus civilis appellationem ad iudicium post curiam SRM interposuit, verum eandem domini commissarii non admiserunt, de qua non admissa tum et prosequenda eadem appellatione idem Magistratus civilis Lublinensis praefato ministeriali protestatus est.

DECRETUM DE FORO

Tandem Ich Mciowie panowie komisarze, przychylając się do praw konstytucyjnej dawnych i do zwyczaju huiusque zachowanego, forum p.p. rajcom przed sądem swym komisarzkim najdują i onym dalej postępować nakazują.

Od którego dekretu rajcy lubelscy apelacją do sądu zadwornego Króla JM interpelowali, której im komisarze, że to na zwłokę i na szkodę boni publici czynią, nie dopuścili. De qua non admissa, tum et prosequenda eadem appellatione iidem consules lublinenses protestati sunt.

DEKRET O KONTRADIKOWANIU I DE SECURITATE KONTRADIKUJĄCYCH

Po tym JM p.p. komisarze, chcąc jako najpilniej punktom w komisyjnej JKM wyrażonym dosyć uczynić, wprzód do egzekwowania dekretów przeszłej komisyjnej, a po tym do samych rachunków postąpić, deklarowali się, przy czym wszystkim, aby się porządnie doprawić mogło, wójt z ławnikami, także i pospólstwo, które burmistrz obesać powinien, praesentes być i temu wszystkiemu przysłuchać się mają i w czym by variatia, error i wątpliwości jakie pokazywały się, wolno będzie każdemu konradykować i to do wiadomości JM p.p. komisarzów deferre. W czym wszystkim tak wójtowi, ławnikom, jako i wszystkiemu pospólstwu omnimodam securitatem warujemy sub poenis de violatione commissionum sancitis. Dlategoż dzisiejszy termin na dzień jutrzejszy, godzinę czternastą sub eodem vigore odkładają.

Od którego dekretu rajcy lubelscy za dworem Króla JM apelowali, której apelacyjnej JM p.p. komisarze z tych racyjnej, jako i pierwej, nie dopuszczają. De qua non admissa, tum et prosequenda iidem consules lublinenses protestati sunt.

Actum in praetorio Lublinensi
(23 III) Anno Domini 1637

DEKRET NAZNACZENIA MĘŻÓW DO PROMOWANIA KOMISYJNEJ

In termino ex sesterna limitatione et conservatione in diem praesentem incidenti, stanęli wójt, ławnicy, mężowie elektowie i cechmistrze, którzy totam communitatem repraesentant. Którzy ozwali się być wdzięcznymi łaski i dobrodziejstwa Króla JM, pana naszego miłościwego i gotowi są i chcą contenta komisyjnej JKM we wszystkim spólnie prosekrować przed JM pany komisarzami, ażby to jako najporządniej odprawować się mogło, naznaczyli z pośrodku siebie czterech mężów, to jest wójt z ławnikami — Michała Klimuntowicza ławnika

lubelskiego, pospólstwo zaś — Henryka Rogaima, Aleksego Mokrańskiego i Stanisława Lewickiego, którzy rem totius communitatis i wszystkie negocia do tej komisji należące odprawować i promować będą powinni, znosząc się we wszystkich tak z wójtem, ławnikami, jako mężami z elektami (s) i ze wszystkimi cechmistrzami. Tymże JM p. p. komisarze ad affectationem ich, jurystów dwóch przyjdą, to jest szlachetnego Walentego Szlachtowicza i Wojciecha Abrahamowskiego. A po tym JM p.p. komisarze termin dzisiejszy, aby się pospólstwo z swemi starszymi i jurystami znieść i namówić mogło, do czwartku przyszłego, na godzinę piętnastą prolongują, zachowując stronom, tak panom rajcom, jako i pospólstwu in eodem vigore commissionis terminum peremtorium.

Od którego dekretu rajcy lubelscy do sądu zadwornego Króla JM apelowali, której apelacyji, jako niesłusznie afektowanej, JM p. komisarze im nie dopuścili. De qua non admissa tum et de prosequenda iidem consules lublinenses protestati sunt.

Actum in castro Lublinensi
(26 III) 1637

DEKRET STRONY SUMPTU NA PROMOWANIE KOMISYJEJ

Na terminie dzisiejszym z odłożenia wtorkowego na dzień dzisiejszy przypadającym, wójt z ławnikami i wszystko pospólstwo afektowali, aby sumpt na promowanie komisji ex errario publico civitatis p.p. rajcy dali. Czego, że im denegowali rajcy, tedy wolno będzie pospólstwu, obrawszy na to egzaktory swoje, składki uczynić. Którą składkę ci egzaktorowie przy wójcie i ławnikach na ratużu wybierać, a po tym z wybranej, liczbę dostateczną na przyszłej komisji JKM uczynić będą powinni.

Od którego dekretu p.p. rajcy za dworem Króla JM apelowali, której apelacyji JM p.p. komisarze im nie dopuścili. De qua non admissa, tum et prosequenda iidem consules lublinenses protestati sunt.

DEKRET O PRZYWILEJACH MIEJSKICH

Uskarżał się wójt z ławnikami i wszystko pospólstwo przeciwko p. rajcom, iż oni nie dosyć czynią dekretem przeszłych komisji i przywilejów miejskich, tak dawnych, jako i świeżo, po ostatniej komisji od królów JM nadanych, którymi są oznaczone i nadane prowenta miastu temu, nie czytają. Zaczyn pospólstwo o prowentach publicznych dostatecznie wiedzieć nie może, a za tym i liczba szafowania tychże prowentów porządnie odprawowana i dogładana być nie może. Przeto IM p.p. komisarze, jako rzecz potrzebną do porządnego odprawowania liczby służącą, nakazują, aby p.p. rajcy dnia jutrzejszego o godzinie trzynastej wszystkich praw, przywilejów i dekretów jakichkolwiek, z których by prowenta publiczne miasta tego pokazać się mogły, wójtowi komunikowali. Do tego, aby ciż p. rajcy według sposobu przeszłych komisji summariusz wszystkich prowentów miejskich sprawiedliwie spisawszy, nic nie utajając, IMciom p.p. komisarzom na jutrzejszej sesji pokazali, sub poena arbitraria.

Od którego dekretu p.p. rajcy apelowali, której apelacyji IM p.p. komisarze im nie dopuścili. Protestantur prout supra de prosequenda eadem appellatione.

Co się tycze spisania rejestru tych wszystkich in genera przywilejów i praw miejskich i podania jego do ksiąg wójtowskich, także oddania przywilejów na wójtostwo lubelskie należących, to wszystko odsyłamy pro cognitione JKM pana naszego miłościwego, zachowując im termin ab actu praesenti in sex septimanis.

DEKRET STRONY STANOWIENIA AREND MIEJSKICH

Donosiło też skargę swoją pospólstwo przeciwko p.p. rajcom, że oni dobra miejskie i prowenta publiczne bez wiadomości wójta i ławników, przeciwko dekretem komisji przeszłych, a osobliwie a. 1614, arendują i kontraktów arend do akt miejskich nie podają. Od którego dekretu komisyj a. 1614, lubo p.p. rajcy do sądu JKM apelowali beli, że jednak inter tot intervalla temporum, także i po komisyj a. 1628-vi i apelacyj tej nie determinowali, przeto JM p.p. komisarze, najdując, że ten dekret komisyj a. 1614-ti transit in rem iudicatam i na po tym według tego zachować się p. rajcy powinni.

Od którego dekretu p. rajcy apelowali, której apelacyj IM p.p. komisarze im nie dopuścili. De qua non admissa tum et prosequenda iidem consules lublinenses protestati sunt.

DEKRET STRONY LOKACYJNEJ TAK PRZY MURACH, JAKO I NA WAŁACH LUBELSKICH

Donosiło też to pospólstwo, że p.p. rajcy wiele lokacyj, tak na wałach, jako i przy murach miejskich różnym osobom pozwolili, czym wały miejskie zasy-pali, przejścia publiczne jedne znieśli, drugie zacieśnili, nie bez zepsowania murów i niebezpieczeństwa, które z częstego zabudowania nastąpić może. IM p.p. komisarze ten punkt odsyłają pro cognitione do sądu JKM cum consevatione termini in sex septimanis cum ea temen declaratione, że p. rajcy, cokolwiek za lokacje wzięli i jakie czynsze biorą, mają to in rationibus terażniejszej liczby położyć.

Od czego p.p. rajcy apelowali, której apelacyj, iż manifeste subterfugiunt, liczby, IM p.p. komisarze im nie dopuścili. De qua non admissa, tum et prosequenda prout supra, iidem consules lublinenses protestati sunt.

Tandem IM p.p. komisarze do dnia jutrzejszego na godzinę trzynastą in eodem vigore commisionis limitowali i odwołać woźnemu kazali.

Actum in praetorio (27 III) a. — 1637

DEKRET O PRZYSIĘDZE STRONY PRZYWILEJÓW

Na terminie dzisiejszym z limitacyj wczorajszej przypadającym, IM p.p. komisarze nakazują p.p. aby dekretowi wczorajszemu strony podania summariusza prowentów miejskich ferowanemu, in instanti dosyć czynili sub poena 200 m. fisco regni applicandarum et de bonis illorum propriis repetendarum. Co się tycze komunikowania przywilejów dla uznania z nich prowentów publicznych, że p.p. rajcy powiedają mieć je u dworu JKM. Tedy IM p.p. komisarze nakazują burmistrzowi i dwiema rajcom, których sobie pospólstwo obierze, dnia jutrzejszego o godzinie trzynastej przysięgę wykonać, in eam iuramenti rotham, jako tych przywilejów, praw i dekretów, w których prowenta publiczne są oznaczone, przy sobie tu w Lublinie nie mają i że tego na zwłokę terażniejszej liczby nie czynią.

Od czego p.p. rajcy do dworz Króla JM apelowali, której apelacyj IM p.p. komisarze im nie dopuścili. De qua non admissa tum et prosequenda iidem consules lublinenses protestati sunt.

A iż p. rajcy czyniąc dosyć dekretowi in facie IM p.p. komisarzy, summariusz prowentów miejskich a. 1628, ręką p. Aleksandra Konopnice, burmistrza podpisany, produkowali. Tedy IM p.p. komisarze summariusz ten, aby w nim wójt z ławnikami i pospólstwo, jeśli w czym errorów nie ma, przejrzeć się mogło, do rąk samego wójta oddali i sprawę tę w tym punkcie do przyszłego wtorku odłożyli, zachowując tak p.p. rajcom, jako i wszystkiemu pospólstwu terminum peremptorium.

Tandem IM p.p. komisarze limitowali sądy swe komisarskie do jutra na godzinę piętnastą sub eodem vigore commissionis termini partibus conservando przed sądem swym komisarskim.

Actum in praetorio — (28 III) 1637

DEKRET STRONY ODŁOŻENIA PRZYSIĘGI P.P. RAJCOM O KOMUNIKOWANIU PRZYWILEJÓW

Na terminie dzisiejszym z limitacyjnej wczorajszej przypadającej, umawiali się p.p. rajcy z pospólstwem strony przysięgi burmistrzowi i dwiema rajcom, których na ten czas pospólstwo obiera tych: Pawła Iwaszkowica i Jana Ważyńskiego, dnia wczorajszego w sprawie o komunikowanie przywilejów, nakazanej, IM p.p. komisarze, ponieważ się p.p. rajcy deklarują, że po niektóre przywileje chcą posłać, tedy ten termin przysięgi in eodem vigore, do przyszłego wtorku odkładają i tam termin, lubo wykonania przysięgi, lubo komunikowania przywilejów i praw tych, o które rzecz idzie, zachowują, to przydając, że w przyszły poniedziałek powinni będą p.p. rajcy tych przywilejów, które tu w Lublinie mają, wójtowi i ławnikom, także mężom elektom i cechmistrzom, którzy to tam komunitatem reprezentują, komunikować tu na ratuszu. Przy onym praesens będzie jeden z IM p.p. komisarzy.

Od czego p.p. rajcy apelowali, której apelacyjnej, że to ad affectationem ichże samych stało się i że tę komisją desertować intendunt, JM p.p. komisarze nie dopuścili. De qua non admissa, tum et prosequenda idem consules lublinenses protestati sunt.

Tandem IM p.p. komisarze wszystkie insze sprawy i akt komisyjnej in suo vigore, zostawując go do przyszłego wtorku, limitować i odwołać kazali na godzinę czternastą.

Actum in praetorio — (31 III) 1637

DEKRET O PRZYWILEJACH I Z STRONY UWOLNIENIA OD PRZYSIĘGI P. RADZIEC NA AFEKTACYJĄ POSPÓLSTWA

Na terminie dzisiejszym z limitacyjnej sobotniej na dzień dzisiejszy przypadającym, stanawszy oczywiście wójt, ławnicy i wszystko pospólstwo przed Ich Mościami pany komisarzami przyznali to, że p.p. rajcy dosyć czyniąc dekretowi onegdajszemu z strony komunikowania przywilejów i inszych praw miejskich na prowenta publiczne służących, te wszystkie privilegia i prawa, tak same oryginały, które na ten czas przy sobie mają, jako i inszych copias in actis suis civilibus modum oblaetae ingrossatas, że ich oryginały dla spraw swych do Warszawy, do sądów JKM posłali, komunikowali i one dnia wczorajszego podług dekretu onegdajszego czytali. A nadto, że ciż p.p. rajcy i pospólstwo submisyją

ad acta civilia, że zawsze, kiedy potrzeba nastąpi, tych przywilejów i praw pospółstwu komunikować mają, uczynili i zapisali i teraz ją czynią.

Zaczym, że samoż pospółstwo tym się od p.p. radziec kontentuje i z nich juramenta o kominikowanie tych przywilejów dnia onegdajszego dobrowolnie wypuszcza, IM p.p. komisarze adhaerendo affectationi tegoż pospółstwa, od tego juramentu wolnym czyni.

DEKRET STRONY UKAZANIA TRANZAKCYJEJ PRZEZ JANA WAŻYŃSKIEGO

In executione dekretów komisyyej przeszłych, pokazali Ich Mościom panom komisarzom panowie rajcy, przez Jana Warzyńskiego, kolegę swego, pewny script tranzakcyjnej jakieś ręką Wojciecha Lewickiego pisarza wójtowskiego podpisany i pieczęcią wójtowską podpisany, w którym skrypcie wyrażone są niektóre punkta i dekreta komisyyej a. 1628, jakoby spólną namową i ugodą zastanowione być miały, także, że od apelacyjnej na dekreta teje komisyyej a. 1628 interponowanych communitas supsedować miała, o którym scripcie, gdy communitas z racjami zaraz umawiać się poczęli, jawnie im to ukazali, czego i Magistratus pozwolić im ex rei veritate musiał. Że to tylko terminatą prywatną czynić byli poczęli między sobą w ten czas, kiedy panowie rajcy dowiedziawszy się, że na nich komisyya o czynienie liczby z kancelaryjej JKMcI wydana była, raptim i prędko communitatem zwoławszy, zatłumić tę liczbę, sub specie ugody, chcieli, w którym traktowaniu, iż żadnej satisfakcyjnej panowie rajcy Rzeczypospolitej czynić nie chcieli skoro communitas i starsi postrzegli tego, zaniechali wszystkiego, a wójt z pisarzem tę kartkę prywatną, nieurzędownie pisaną, ani zeznaną w urzędzie rapturę prywatną autentykowali i ważyli się per modum instrumenti publice, contra rei veritatem et fidem suam, z namowy radziec wydać. Co wszystko, że jest ku szkodzie communitatis, która na to nie zezwala et debite formatum est.

Przeto JM pp. komisarze naprzód script ten, jako nieprawdziwy i niesłuszny, kasują i że communitati w niczym nie będą praeiudicował, deklarują. A iż takich, którzy actis publicis tak szafują, że illegitima pro legitimis et privata pro authenticis instrumentis coram iudicio ad eludendum actum commissionis obtrudere poeni w prawie pospolitym surowe są opisane, pod które tak pominiomy Jan Ważyński, rajca, uti producens skrypty prywatnej raptury pro publico congesti, jako i Wojciech Lewicki, pisarz wójtowski, który ten skrypt sam in modum actus officiosi formował i ręką swą własną podpisał, także i Andrzej Zaborowicz, wójt, który też do tego skryptu wójtowską pieczęć przyłożył, podpadać słusznie mają.

Jednak one IM pp. komisarze, nie chcąc z nimi się obchodzić rigide, jako by już po wielekroć carillaclami i elusiami swemi zasłużyli, moderując eas poenas, nakazują naprzód pisarzowi wójtowskiemu siedzieć na wieży pół roka i jeśli by za ten eksces miał być maioribus poenis karany, odsyłają to do kognicyjej sądów JKMcI, zachowując mu po skończeniu siedzenia termin in 6 septimanis. Janowi zaś Ważyńskiemu rajcy, który ten skrypt produkował i nim communitati potrzasał, exprobando, że impudenter et temerarie przeciwko aktom publicznym porywać się śmieją, nakazują IM pp. komisarze siedzieć na ratuszu 6 niedziel. Andrzejowi Zaborowiczowi, wójtowi, który pieczęć zwykłą wójtowską do takowego skryptu śmiał przyłożyć, także nakazują siedzieć na ratuszu 2 niedzieli. Które siedzenie wszyscy zacząć mają w sobotę przyszłą i każdy z nich podług znaczenia, sine intermissione kontynuować, sub poenis contra violatores commissionis et commissariorum sancitis.

Od którego dekretu tak pp. rajcy, jako i na których poeny są skazane, apelowali, IM p.p. komisarze de admittenda eppellatione deliberant ad teriam sextam proximam.

Tandem IM pp. komisarze sądy swoje komisarzkie in suo vigore commissionis limitowali do przyszłego piątku na godzinę czternastą.

Actum in praetorio (3 IV) 1637

REMISSA PRO INFORMATIONE STRONY P. WAŻYŃSKIEGO, WÓJTA I LEWICKIEGO, SKAZANYCH

Na terminie dzisiejszym z limitacyjej i z deliberacyjej we wtorek blisko przeszły, przez IM p.p. komisarzów uczynionej na dzień dzisiejszy przypadający JM pp. komisarze ekspediując deliberacyję swoją, ten sam punkt, który jakiegokolwiek poeny na trzech osobach wyżej mianowanych nakazane są, miasto apelacyjej, które komisją JKM zabronione są, pro informatione do sądu JKM remittują, czego wszystkiego osobny akt z dokumentami i inkwizycjami in occluso rotulo, naznaczając termin za 4 niedziele, do sądów JKM odesłany będzie. Progres dalszy samej komisyjey in toto wcale zachowują i on prosekrować będą IM p.p. komisarze.

DEKRET W SRAWIE SYLWESTRA ELBINGA O NIEZAPŁACENIE SUMY

Pokazał przed JM pany komisarzami Sylwester Elbing, mieszczanin lubelski dekret sądów asesorskich JKM z pany racjami, wójtem, ławnikami i wszystkim pospółstwem ferowany o sumę pewną jemu należącą, którym do czynienia rachunków na terazniejszą komisją odesłany jest. Tenże produkował i list otwarty JKM od IM p.p. komisarzów dany, którym rozkazować raczy, aby mu ta suma przez miasto uiszczona była.

Przeto IM pp. komisarze, czyniąc dosyć woli JKM nakazują pp. rajcom, wójtowi, ławnikom i wszystkiemu pospółstwu z pomienionym Sylwestrem Elbingiem, strony tej sumy należnej rachunek uczynić w przyszły poniedziałek, a po uczynieniu rachunku IM pp. komisarze stronom obiema pro futura sessione przed sobą termin zachowują i naznaczają.

DEKRET STRONY PROWENTU OD KOTLARZÓW, CZAPNIKÓW GOŚCINNYCH, BUDEK W BROMIE I PRZEZ BROMA, SIENNIKÓW, BOTÓW, CO NA SZARAGACH PRZEDAWAJĄ

Wnosiło to pospółstwo, że od tych wszystkich żadnego prowentu in rationibus nie kładą i tenże prowent na swoje prywatne potrzeby pp. rajcy biorą, przeciwko dekretom wszystkich dawnych komisyjey i że na to żadnego prawa nie mają. Na którą afektacyję pospółstwa, pp. rajcy prosili suspensionem do decyzyjey apelacyjl na przeszłych komisyjach do sądu JKM interponowanych. IM p.p. komisarze, sistendo we wszystkich komisyjey JKM terazniejszej, którą przeszłych komisarze, dekreta do egzekucyjey przywoźdźć nakazano, do tego bacząc, iż wszystkie czasy przeszłe i po wszystkie komisyje do terazniejszego czasu w żadnym roku liczba z prowentów publicznych miejskich nie jest odprawiona, co się wszystko działo dla

apelacyjnej wszędzie interponowanych, a nigdy do erektu, dla ujęcia liczby powinnej i do porządku miejskiego nie przywiedzionych.

Przeto nakazują, aby w liczbie terażniejszej, ponieważ są abusi beneficio appellationum, przez tak wiele lat te prowenta mianowane in rationibus liczby terażniejszej, fideliter et ex integro położyli.

Od którego dekretu pp. rajcy apelowali, której apelacyjnej, że to wszystko subterfugiendo czynienia liczby, IM pp. komisarze im nie dopuścili. De qua non admissa tum et prosequenda iidem consules lublinenses protestati sunt.

DEKRET STRONY BUD WSZYSTKICH

IM pp. komisarze także nakazują, aby według komisyszej a. 1614 nie tylko z procentu dorocznego, ale z tych pieniędzy, które za lokacją, albo przedanie tych bud pp. rajcy biorą, liczbę czynili, a na potym lokacje ich z wiadomością wójta i ławników, jako i insze arendy, czynili.

Od którego dekretu p. rajcy apelowali, której apelacyjnej IM pp. komisarze im nie dopuścili. De qua non admissa, tum et prosequenda, prout supra, protestati sunt. Tandem pp. komisarze swe sądy komisarskie in eodem vigore commissionis do jutra na godzinę czternastą odłożywszy, woźnemu odwołać rozkazali.

Actum in praetorio (4 IV) 1637

DEKRET O SUMĘ ŻŁ 65 NA POTRZEBĘ NIEBOSZCZYKA SEBASTIANA KONOPNICĘ WYDANYCH

Na terminie dzisiejszym z wczorajszej limitacyjnej przypadającym, ponieważ potomkowie nieboszczyka Sebastiana Konopnicę sumy 65 zł. na prywatną potrzebę jego przez Gayka wydanych, podług dekretów, tak na komisyszej a. 1614, jako i w sądzie asesorskim JKM a. 1622, także podług dekretu ostatniej komisyszej a. 1628 uczynionych do skarbu pospolitego nie oddali i nie zapłacili, a zatem poenam 200 grzywien dekretami tymi skazane, podpadli. Tedy IM p. komisarze, przychylając się do dekretów i bacząc tych potomków nie małą w tym temeritatem, nakazują, aby ciż potomkowie, jako sumę samą 65 zł., tak i zakład teje sumy korespondujący, więc i winę 200 grzywien polskich in instanti, die hodierna do skarbu miejskiego wnieśli i realiter, za wiadomością wójta, ławników, mężów i elektów oddali, co czynić mają pod takowąż drugą sumą, tak sumie pryncypalnej, jako i poenam korespondującą.

A że pp. rajcy egzekucyjej z tychże potomków Sebastiana Konopnicę dotąd nie uczynili zaczym IM pp. komisarze na nich winę 200 grzywien, dekretami wyżej wspomnianymi interponowaną, skazują, którą de bonis propriis in instanti, die hodierna wnieść do skarbu pospolitego i istotnie za wiadomością także wójta, ławników, mężów i elektów oddać powinni będą sub simili poena 200 polskich grzywien.

Któremu dekretowi, jeśliby, tak potomkowie nieboszczyka Sebastiana Konopnicę, jako i panowie rajcy nie dosyć uczynili, IM p.p. komisarze zachowują im termin przed sobą, pro futura sessione.

Od którego dekretu tak potomkowie Sebastiana Konopnicę, jako i Magistratus consularis Lublinensis do sądu zadwornego JKM apelowali, której apelacyjnej IM p.p. komisarze, iż res iudicata przez dekret Króla JM po kilkakroć do egzekucyjej

na komisjach odesłana jest, a temere do efektu nie jest przywiedziona, nie dopuścili. De qua non admissa tum et de prosequenda eadem appellatione, p.p. rajcy protestowali się. Domini commissarii, iż to wszystko na zwłokę rajcy czynią, reprotestantur.

Tandem IM pp. komisarze sądy swe komisarzkie in eodem vigore commissionis do wtorku po przewodniej niedzieli blisko przyszłego odłożywszy, woźnemu odwołać kazali.

Actum in domo lapidea famati Andreae
Konopnica consulis lublinensis
(21 IV) 1637

Termin dzisiejszy z limitacyjnej przeszłej na dzień dzisiejszy przypadającej IM p.p. komisarze do dnia jutrzejszego na postulacją personalną Aleksandra Konopnice, burmistrza lubelskiego na godzinę osiemnastą odłożywszy, woźnemu in eodem vigore commissionis odwołać kazali.

Actum in domo lapidea famati Andreae
Konopnica (22 V) 1637

Na terminie dzisiejszym z wczorajszej limitacyjnej przypadającym, wójt, ławnicy i wszystko pospólstwo wzdali byli burmistrza, rajców w pewnych punktach in contummatiam in aprobatone certorum decretorum, które wzdanie pisarz radziecki imieniem burmistrza i rajców aresztowali.

Tandem do jutra na godzinę osiemnastą IM. p.p. komisarze sądy swe limitowali i in eodem vigore commissionis odwołać kazali.

Actum in domo lapideae famati Andreae
Konopnica (23 IV) 1637

DEKRET O POWOŁANIU ARESZTU NA KONDEMNATY RAJCÓW PRO UNA VICE

Na terminie dzisiejszym z odłożenia wczorajszego przypadającym, gdy burmistrz i rajcy lubelscy personaliter przed sądem komisarzkim stanąwszy, rozpirali się racjami prawnymi de condemnatione, którą na nich communitas in contummatiam illorum w pewnych punktach otrzymała, gdyż ta communitas ukazywała, że z prawa pospolitego w takowych komisjach iść areszta nie mogą i to in conveniens stąd pokazuje, że takim sposobem, gdyby na każdy dzień, póki się komisya odprawuje i na tak wiele różnych punktów z osobna areszty miały iść, tedy by się ledwie za kilka lat komisya odprawić mogła.

In contrarium, p.p. rajcy consuetudinem inszych sądów koronnych allegowali. IM pp. komisarze bacząc to iż, pp. rajcy inter caetera difugia, którymi egzekucyjnej dekretów przeszłych komisyj Króla JM, także i liczby samej uchodzić chcą i tego niemniejszego difugium zwłoki zażywać chcą. Przeto aczkolwiek bacząc to dobrze, iż in tractu commissionis et in progressu wszystkich punktów takowe areszta iść nie mogą, jednak ut non videantur, że praecipitante et rigide w tym sobie postępują, tego aresztu onym pro hac vice dopuszczają, wszakże takim sposobem, aby in subsequentis progressu tej komisyj istam temeritatem nie wazyli się, aby się więcej w tej komisyj mieli dopuszczać wzdawać sub amissione tej rzeczy, o którą będą in contummatiam wzdani.

Od tego dekretu rajcy, lubo im aresztu pozwolono, jednak, aby w swych odwołkach persistant, apelowali, której apelacyjnej nie dopuścili im IM p.p. komisarze.

DEKRET DRUGI O WYDATEK PRZEZ GAIKA W POTRZEBIE
KONOPNICZYNY

IM p.p. komisarze do egzekucyj przywodząc komisyj przeszłych dekreta, ponieważ p.p. Konopnicowie nie oddali sumy 130 zł., to jest połowica oryginalnej, a druga połowica zakładu, także 200 grzywien, dekretem komisyj a. 1628 na nich ob non solutam eandem summam skazanej, na czas naznaczony nie zapłacili, stąd temeritas ich lucide pokazuje się.

Przeto IM p.p. komisarze nakazują, aby tak tą sumę 130 zł, oryginalną z zakładem, jako i winę 200 grzywien dnia dzisiejszego iuxta exigentiam dekretu przeszłego IM. IM zapłacili sub onere tegoż dekretu IM pp. komisarzów ferowanego. Co się tknie p.p. radziec i ci, iż nie oddali poeny 200 grzywien na nich skazanych similem aliam succubuerunt.

Od którego dekretu p. Konopnicowie apelowali, którym, iż jest executio rei iudicata, IM p.p. komisarze nie dopuścili. Apelowali też i p.p. rajcy, IM p.p. komisarze, co się tknie 200 grzywien teraz nakazujących, tej apelacyjej p.p. rajcom in ea parte dopuścili. P. Konopnicowie de prosequenda eodem appellatione protestują się.

DEKRET STRONY ŻŁ. 400 OD JEŻOWICZA LEGOWANYCH

Lubo w komisyj a. 1614 nastąpił dekret IM p.p. komisarzów, aby p.p. rajcy liczby przesłuchali beli tych, którzy legata nieboszczyka Jeżowicza na Bramę Krakowską i wieżę farską odkazali i w to wejrzeli, jeśli się na to te 4000 zł, obróciły, na co są darowane i co by z nich zbyło na potrzebę Rzeczypospolitej, aby się obróciło. Jednak iż w tym punkcie nic się dotąd nie stało, nakazują IM p.p. komisarze, aby pilną o tych legatach inkwizycją uczynili i dekret ten do efektu, ile może być, przywiedli.

Od którego dekretu p.p. rajcy apelowali, której apelacyjej IM p.p. komisarze im nie dopuścili. De qua non admissa, tam et prosequenda iidem consules lublenses protestati sunt.

DEKRET O CHĘDOŻENIU MIASTA

O chędożeniu miasta są dosyć wyraźnie napisane dekreta na przyszłych komisyjach i sposoby, jednak uskarża się communitas, że te dekreta do egzekucyj nie są przewidzione, owszem, co w nich nakazano, aby miejsce do wywożenia gnojów było pokazane za miastem, Magistratus ku wielkiej szkodzie boni publici i na zepsowanie municyj tego, w wały około miasta wielkim kosztem posypane i wyrobione, te gnoje dopuścił wywozić, ziemią one z gnojem pospołu ze dwóch stron, od jezuitów i od karmelitów zasypując i lokacje dla pożytku prywatnego swego, a wielkim niebezpieczeństwem miasta czyniąc. W co wejrzawszy IM p.p. komisarze nakazują, aby to miejsce do wywożenia gnojów za miastem przez p.p. radziec naznaczone było i tego żeby pilnie doglądali, jakoby tam, a nie gdzie indziej te gnoje wywożone, pod tąż winą 200 grzywien, fisco SRM applicandae były. Co się zaś tknie zasypiania wałów miejskich i z gruntu gubienia ich, także lokacyjej na nich privata autoritate cum summo periculo civitatis, poczynionych, ten punkt IM p.p. komisarze odsyłają

do kognicyj JKM, zachowując stronom termin in 6 septimanis ab actu praesenti.

Circa quam limitationem advocatus et scabini ac nonnulli ex communitate coram dominis commissariis personaliter stantes, solennem manifestationem fecerunt contra successores olim famati Sebastiani Konopnica, ratione non solutionis et non repositionis per eodem successores summae et poenarum decreto suprascripto d.d. commissariorum sibi solvi adiudicatur et exinde de succubitione aliarum maiorum poenarum in eodem decreto commissariorum specificat. De quo hanc suam manifestationem cum solenni protestatione fecerunt.

Tandem IM p.p. komisarze dalszy progres i kończenie tej komisyj dla pewnych impedimentów publicznych następujących, akt ten komisyj i sądy swe komisarzkie in eodem vigore commissionis do środy po świątkach blisko przyszlej odłożyli i odwołać kazali, zachowując stronom obiema termin przed sądem swym komisarzkim.

Actum in domo lapidea famati Andreae
Konopnica consulis lublinensis
(3 VI) 1637

Termin dzisiejszy z limitacyjej przeszlej legitime przypadający IM p.p. komisarze przez IM p. Jakuba Poniatowskiego, podstarościego lubelskiego, jednego z pośrodku siebie ad pleniorum consensum suum na poniedziałek blisko przeszły in eodem vigore commissionis odwołać kazali.

Actum in domo lapidea (8 VI) 1637

IM p.p. komisarze na terminie dzisiejszym z limitacyjej we środę blisko przeszłą napisanej przypadający de consensu mutuo, do dnia jutrzejszego odłożywszy, woźnemu in eodem vigore commissionis odwołać rozkazali.

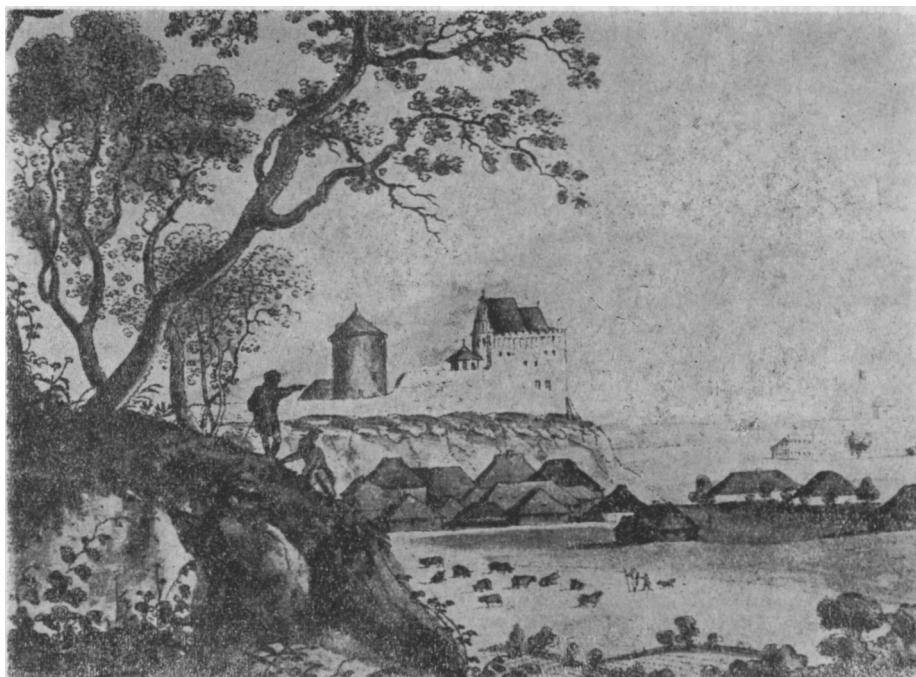
Actum in domo lapidea (9 VI) 1637

Na terminie dzisiejszym z limitacyjej przeszłych legitime przypadającym, powodowa strona, mianowicie wójt i z Lewickim, ławnikiem wójtowskim stanawszy, wprzód pozwów tych, które p. p. rajce do zniesienia dekretów komisyj tej ad instantiam proconsulis et consulam i ich też samych dwóch na IM p.p. komisarzów pro parte et interesse suo niepotrzebnie i ku szkodzie communitatis wydali, iudicialiter odstąpiwszy, z drugimi mężami elektami i z niemalą liczbą człowieka pospolitego instabant, afektując, aby ta komisya i liczba do swego efektu przywiedziona i skutecznie odprawiona była.

Na którą afektacyję IM p.p. komisarze woźnemu, opatrznemu Jakubowi Węgorzowskiemu p.p. radziec przywołać rozkazali. Którzy będąc wprzód obwieszczeni, a po tym przywoływani, ponieważ nie stanęli i mandatem także komisyj JKM rebelliter et temere posłuszni być nie chcieli, dlatego wprzód strona ukrzywdzona, wójt i ławnicy i tota communitas civitatis lublinensis prosili, aby in contumaciam... * et tanquam contra rebelles procedować mogli, czego IM p.p. komisarze iuri communi et consuetudini inhaerendo onym pozwolili.

W ten sposób sławetni panowie: wójt, ławnicy, mężowie elektowie i tota communitas miasta Króla JM, Lublina, powodowie, sławetnych panów burmistrza z rajcami lubelskimi o sprzeciwienie się komisyj od Króla JM na uznanie krzywd pospolitych od p.p. radziec poczynionych, naznaczonej, na której dekreta nic nie dbając, żadnemu dosyć uczynić nie chcieli i jakoby in vilipendium jej temere czynić nie chcą, ale i owszem, difugiis laborum et ambagibus

do dalszych punktów komisyj przeszłych in a. 1614 et 1628 odprawujących się, jeszcze nie ekspediowanych i nie egzekwowanych, których teraz continuatio per hanc commissionem in praesenti a. 1637 editam effectum suum debitum sortiri debuerant przystąpić nie chcieli i owszem, widząc post expedita quaedam puncta commissionum anteriorum supraspecificatorum już do rachunku czynienia ab a. 1629 usque ad praesentem annum pro quolibet anno ex proventibus civitatis huius przystąpić by musieli.

Lublin. Zamek. Miedzioryt podkolorowany Leona Urmowskiego z 1814 r.
(Fot. J. Zurawski, A. Czerpiński)

Czego oni consulto znikając i temere uchodząc, ani sami przez się, ani per plenipotentes suos nie stawili się, przez co winy w prawie pospolitym contra contemptores mandatorum et commissionum SRM sancite popadli, a przy tym ich, to jest totum Magistratum consularum Lublinensem w upadku spraw wszystkich tych, w których już dekreta tak przeszłych, jako też i od terażniejszych IM p.p. komissarzów zaszyły, wzdali także i winy, dwojakie winie w każdym dekrecie z osobna korespondującej, IM p.p. komisarze tamquam contra rebelles nakazują, które już per non satisfactionem decretis per commissarios SRM latis et per contumaciam suam popadli. Do tego względem nieuczynienia liczby ab a. 1629 do tego czasu, skąd w każdym roku z osobna po ośmi tysięcy zł. p. Rzeczypospolitej uczynionych IM p.p. komisarze communitati na panach rajcach także in contumaciam illorum uti rebellium, przysądzili, które ex bonis propriis burmistrza i radziec ma wspólstwo dochodzić sine intermissione.

Po którym wzdaniu przez aktory, to jest wójta, ławniki i totam communitatem na rajcach otrzymanym, IM p.p. komisarze, widząc takową temeritatem et

rebellionem radziec, która przeciw mandatowi i woli wyraźnej JKM uczynili, a bacząc, że tym postępkim wielkie karanie i winy promeruerunt, dlatego, żeby się takiemu zuchwalstwu na po tym droga każdemu zagrozić mogła, odsyłamy ten punkt ratione contemptus mandati et commissionis na kognicyją JKM, pana naszego miłościwego, zachowując stronom termin przed sądem JKM ab actu praesenti in duabus septimanis, gdzie pospólstwo swoje gravamina i o nieposłuszeństwo radziec o decyzją uniżenie JKM w tym punkcie dalszą kontynuacją tej komisyyej i liczby miejskiej in eodem vigore et robore reservamus, do której kontynuacyjej za przypozem naszym i za władzą mandati JKM stanąć Magistratus i do końca tę komisyyą i liczbę perficere powinien będzie.